

2009 m.

rugsėjis
Nr. 4

VERSMĖ

Ariogalos parapijos laikraštis
Išeina mėnesio pirmą sekmadienį

MARIJA IR ŠILUVA

*Kun. Gintautas Jankauskas
Ariogalos parapijos klebonas*

Yra kelios dienos per metus, kai Bažnyčia nukreipia mūsų žvilgsnį į dangiškąją Dievo Motiną Mariją. Bažnyčia nori, kad tikinčiųjų širdyse būtų gyvas Marijos atminimas, nes mes esame reikalingi Marijos globos savo žemiškoje kelionėje. Už tą dėmesį Marija nelieka skolinga.

Dabar mintimis persikelkime į Šiluvą, kuri praeitais metais šventė Marijos Apsireiškimo 400 metų jubiliejų. Šiais metais Švč. Mergelės Marijos Gimimo atleidai Šiluvoje kartu sutampa su Evangelijos žinios Jubiliejumi.

Šiluvoje nuo seno, dar prieš Dievo Motinos apsišveikimą, buvo švenčiami Švč. Mergelės Marijos Gimimo atleidai, liaudiškai – Šilinės. Šis pavadinimas, matyt, bus kilęs nuo seno vietovardžio – Šilas, iš kurio vėliau išsirutuliojo dabartinis vietovardis – Šiluva.

Šiluva – viena iš 5 vietovių Europoje, kur Marijos pasirodymas oficialiai pripažįstamas katalikų bažnyčios. Šiluvos bažnyčia – bene pirmoji Lietuvoje Marijos Gimimo šventovė. Garsas apie šią bažnyčią ir ypač apie rugsėjo 8 – ają joje švenčiamus Marijos Gimimo atleidus yra plačiai pasklidęs nuo senų laikų.

Žmonės į Šiluvą traukė ne tik patys atleidai, bet ir vis plačiau sklindanti žinia apie Marijos apsišveikimą Šiluvoje ir bažnyčioje kabantis, nuo 1622 – ujų malonėmis garsėjantis Švč. Mergelės Marijos su Kūdikiu paveikslas.

Šilinės atleidai garsūs nuo XVII amžiaus pradžios, kai 1608 metais čia piemenėliams apsišveikė Švč. M. Marija su kūdikiu ant rankų. 1924 metais aplink akmenį su įdubimu, ant kurio ir apsišveikusi Marija, pastatyta A. Vivilskio suprojektuota koplyčia, labai aukšta ir visiškai nepanaši į įprastines mūsų įsivaizduojamas koplyčias Lietuvos krašte.

Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, Švč. M. Marijos gimimo atleidai Šiluvoje tapo vienu svarbiausių religinio Lietuvos gyvenimo įvykiu. 1991 m. rugsėjo 8 d. Šiluvoje, dėkojant Dievui už laisvės dovaną, dalyvaujant visiems Lietuvos vyskupams, kardinolas Vincentas Sladkevičius paaukojo Lietuvą Švč. Mergelės Marijos globai. Naują paskatą su viltimi kreiptis į Šiluvos Dievo Motiną lietuvių tautai suteikė popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Šiluvoje 1993 m. rugsėjo 7 d.

Dabar Šiluvoje veikia popiežiaus Jono Pauliaus II namai, pastatyti ir atidaryti šio šventojo tėvo apsilankymo Šiluvoje dešimtmečio garbei. Čia gali apsigyventi ne tik pavieniai svečiai, bet ir maldininkų grupės.

Kasmet rugsėjo 8 – ają prasideda Švč. M. Marijos Gimimo atleidų aštuonienis. Maldininkai procesijomis tradiciškai eina iš Tytuvėnų ir Raseinių pusės į Šiluvą. Kiekviena atleidų diena skiriama vis kitai temai. Šiais metais švenčiamos Lietuvos kariuomenės diena, kunigų ir vienuolių diena, katalikiškų bendruomenių diena, Dievo žodžio šventė, jaunimo ir šeimų diena, padėka už Evangelijos žinią, policijos ir priešgaisrinės apsaugos darbuotojų diena, ligonių ir medicinos darbuotojų diena. Atleidų metu vyksta katechezės, religiniai spektakliai, koncertai.

Kviečiame Ariogalos parapijos tikinčiuosius atleidų dienomis aplankyti Šiluvą ir nuoširdžioje maldoje atnaujinti tikėjimą bei pasitikėjimą geruoju Dievu.

ŠILUVA – DALIS GYVENIMO

Laikraščelio bendradarbė Rita kalbėjosi su garbingą 100 metų jubiliejų atšventusiu Šiluvos bažnyčios altarista, Raseinių garbės piliečiu, prelatu Eduardu Simaška: „kukliame ir švara dvelkiančiame kambarėlyje Tėvelį radau skaitantį. Mielas ir labai šiltas, dar gana guvus prelatas maloniai sutiko išsipasakoti, tik paprašė, kad klausinėčiau, o jis atsakinėsią“.

Kas lėmė, kad Jūs sulaukėte tokio garbingo amžiaus?

Mano sveikata ir ilgas gyvenimas – tai Dievo Apvaizdos dovana. Artimieji jau mirę, bet ir jie buvo ilgaamžiai. Brolis mirė 94 metų. Tėvelis mirė tremtyje, būdamas virš 80 metų, mamytė dar buvo gyva, kai aš grįžau iš tremties. Ji irgi nugyveno ilgą gyvenimą.

Kada ir kaip atsiradote Šiluvoje?

Mano brolis gyveno Šiluvoje. Turėjo savo namelį. Kai jis mirė, namelis liko tuščias, o aš tada klebonavau Deltuvos parapijoje (Ukmergės raj.). Dvasininkijoje buvo tokie reikalavimai, kad kunigas, sulaukęs 75 metų amžiaus, turi atsisakyti savo einamų pareigų. O man kaip tik tada buvo toks amžius. Aš atsisakiau savo darbo Deltuvoje ir atvažiavau gyventi į Šiluvą, į brolio namelį. Tai buvo 1996 – ieji metai.

Pradėjęs kunigauti Šiluvoje ar pajutote išskirtinę dvasinę aplinką?

Jokios išskirtinės dvasinės aplinkos čia nepajutau. Tik tiek, kad čia turėjau labai daug darbo. Tuometinis klebonas čia buvo silpnos sveikatos, tai praktiškai teko dirbti ir už jį.

Ar Švč. M. Marijos apsišveikimas Šiluvoje turi reikšmę šiandieninio žmogaus gyvenime?

Taip. Turi. Ir didžiulę. Kas tik atsilanko čia, visi užaina ir į koplyčią, eina keliais apie altorių ir bučiuoja akmenį ant kurio pasirodė Dievo Motina. Ir čia, žmogaus viduje, apsišveikimo faktas lyg atgyja, tai lyg būtų įvykę šiomis dienomis. Pajuntamas suartėjimas su Marija.

Kaip pasikeitė Šiluva Jums čia gyvenant?

Pasidarė erdvesnis Šiluvos centras. Praplėsta aikštė tarp bazilikos ir koplyčios. Tik, mano nuomone, keletą medelių buvo galima ir palikti, tai būtų lietuviškesnis vaizdas, o ne toks išgrynintas. Sako, kad tas projektas dar nebaigtas, nes trukdo kapinės.

Ar ankstesnių metų Šilinių atleidai Šiluvoje skiriasi nuo šiandieninių?

Ir ne, ir taip. Anksčiau visas aštuonias atleidų dienas pamokslus skaidavo vienas kunigas, po tris pamokslus per dieną. Kartą ir aš buvau parinktas tuos pamokslus sakyti, bet po kelių pamokslų kulto reikalų įgaliotinis mane nušalino, ir prievarta buvau išvežtas iš Šiluvos. Bet paskui pasikeitė įgaliotinis ir buvo leista vėl man pamokslus sakyti.

O kalbant apie tikinčiuosius, tai niekas ir nepasikeitė. Kaip ir anksčiau čia suvažiuoja įvairaus amžiaus žmonės, įvairių profesijų, su įvairiais malonės prašymais, su įvairia padėka Dievo Motinai Marijai, o žmonių dabar ypatingai daug net iš užsienio.

Koks maloniausias prisiminimas gyvenant Šiluvoje?

Nieko malonesnio negali būti, kaip popiežiaus Jono Paulius II apsilankymas. Jis tada pirmiausia užėjo į koplyčią, man papasakojo apie esantį akmenį, popiežius jį tuoj pat pabučiavo.

Šiluvoje buvo apsilankęs ne vienas aukšto rango dvasiškis ir iš užsienio. Jie ypač domėjosi Šiluvos istorija, bazilikos architektūra, koplyčia. O aš kaip mokėdamas jiems viską iki smulkmenų pasakojau. Tai irgi malonu prisiminti.

Kaip šiemet švęsite Šilinių atleidus?

Kiek leis sveikata įprastai. Tikiuosi susitikti su senais pažįstamais. Sako, kad dar ir su jubiliejumi kai kas sveikins. O aš pats lankysiu koplyčią, baziliką, melsiuosi, pasikalbėsiu su žmonėmis, visi kartu pasidžiaugsime Dievo malone, Marijos globa, padėkosime jai.

Atsisveikindama nuoširdžiai padėkojau prelatui už malonų pokalbį, kartu praleistą laiką. Palinkėjau geros sveikatos, Dievo globos ir Švč. M. Marijos artumo. O jis pakilo nuo kėdės, išlydėjo pro namelio duris iki pat kiemo ir šiltai paspaudė ranką. Tegul jam padeda Dievas ir globoja Marija.

MŪŠŲ ŠEIMA IR ŠILUVA

Pasakoja Aldona ir Vytautas

Šiluva kaip šventovė mūsų šeimos gyvenime yra jau daugelį metų, o ypač vienas įvykis mus su Šiluva suartino dar labiau. Tada mes su mašina grįžome iš Šiluvos, iš Šilinių atleidų. Važiuojant įvyko avarija. Mašina nuvažiavo nuo kelio, numušė medelį ir apvirto aukštyn ratais. Šiaip taip išlindome iš apvirtosios mašinos, bet visi likome gyvi ir sveiki, žinoma neskaitant smulkių įbrėžimų. Kitų pagalba mašiną pakėlėme ir toliau laimingai parvažiavome namo. Širdyje pajutome, kad mus gyvus ir sveikus išsaugojo Švenčiausios Mergelės Marijos globa ir malonė. Po to į Šiluvą kiekvieno mėnesio 13 – tą dieną važiuojame visus dešimt metų. O ir dabar, kada lankomės Šiluvoje, kiekvieną kartą dėkojame Dievo Motinai už jos nuolatinę globą ir už mums

suteiktą sveikatą, sėkmes ir už lengviau pergyvenamas nesėkmes. O šeimoje buvo ir tragiškų. Mūsų dukra, norėdama padėti kitai moteriškai, važiavo mašina ir autoavarijoje žuvo. Be mamytės likusius vaikučius augina ir auklėja žento tėvai, labai geri žmonės. Tai irgi savotiška Dievo malonė nelaimėje.

Dar sovietiniais laikais, būnant Šiluvoje su vaikais, pastebėjome, kad esame sekami, jog ateiname į bažnyčią su jais kaip mokiniais, kad paskui praneštų mokyklos vadovybei, kas lanko bažnyčią. Bet ir tai mus nenugąsdino. Mes vis važiudavome į Šiluvą.

Taip ir auginome savo šeimą, o dabar ir vaikais, ir anūkais džiaugiamės. Jie mūsų paguoda. Štai šiandien yra atėjusi anūkė Milda, Vilniaus konservatorijos studentė. Ji labai muzikali mergaitė. Džiaugiamės ir kita savo seimyna.

Štai Šiluvoje jau Švč. M. Marijos gimimo atlaidai – Šilinės. Vėl visi važiuosime. Kviečiame ir Jus kuo gausiau ten apsilankyti su šeimomis, kad padėkotume Dievo Motinai už tai, kad gyvename, kiekvienas už savo sveikatą, o labiausiai už tai, kad Ji mus globoja.

NENUŽENK NUO AKMENS

<i>Antanas Kišonas</i>	
	
Vidury Lietuvos. Pušynėliai, kalneliai. Kelio vingiai. Takeliai siauri. Prie sodybų parimę berželiai. Vėjo gūšiai visi keturi.	Rudenėjant čia minios atplaukia. Ir seni ir jauni ir maži. Balti bokštai čia Lietuvą šaukia. Kviečia maldai šventovė graži.
	
Ežerai mėlynai nudažyti. Ir linai žydi taip mėlynai. Tarp linų ežerų bokštai švyti. Šiluva ten. Šventovė jinai.	Čia seniai laukuose piemenėliams Pasirodė Marija šviesi. Nuo dienos tos daug laiko praėjo. Tu, Marija, Šiluvoj tebesi.
	
Padavimais legendom ir raštais Apipinta visa Lietuva. Šiluva – tik mažytis jos kraštas, Maldomis ir stebuklais gyva.	Tu ir saugok mūs žemės keleivius. Su Tavim mūsų širdys gyvens. Vidury Lietuvos. Tarp pušynų, kalnelių Nenuženk, nenuženk nuo akmens.

ŠVENTOS ŽMOGAUS RANKOS

Viktoras Šniuolis Šiauliai

Rugpjūčio 3 d. nuo Šiaulių tremtinių sąjungos būstinės pajudėjo pilnutėlis autobusas buvusių tremtinių ir politinių kalinių. Keliavome per Žemaitiją į Šiluvą, Ariogalą. Vos išvažiavus iš miesto, atsivėrė nuostabi panorama, kalnai kalneliai, pušynėliai. Privažiavome Tytuvėnus – žalumoje paskendusį miestelį, o jo apylinkėse tiek ežerų ežerėlių. Aplankėme Tytuvėnų bažnyčią – nuostabią šventovę. Sako, kad šventoves statydavo vergai. Ne, netiesa. Tokius kūrinius galėjo pastatyti tik šventos žmogaus rankos.

Artėjame prie Šiluvos. Vėl pušynai pušynėliai, primenantys man 1950-uosius – tada buvau atvykęs į partizano Rustemo Kokštos – Felikso vadovaujamą būrį. Vieno žygio metu patekome į pasalą. Prasidėjo kautynės, o jėgos buvo nelygios. Traukėmės planingai atsišaudydami, tačiau sužeidė būrio vadą Rustemą. Kad ir sunkiai, bet priešas buvo atmuštas, ir mes pasiekėme mišką, jis priglaudė mus kaip motina. Aprišau draugui koją, pailsėjome. Mūsų šventos kovos žygius laimino stebuklingoji Šiluvos Dievo Motina. Dabar prisiminęs tą kovą ir žuvusius draugus, suklupau Dievo Motinos koplyčioje. O nuostabioji šventove, tu visada likai gyva savo Tėvynę mylinčių žmonių širdyse.

Prieš akis Ariogala. Tai Maironio žemė. Maironio apdainuoti Dubysos slėniai. Čia veikė Maironio partizanų rinktinė. Čia į prideramą vietą palydėjome penkiasdešimt keturių kovos brolių palaikus. Žemaičiai pastatė koplyčią Rainių kankiniams, ariogaliečiai – žuvusiems už Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę Partizano koplyčią. Kalbuosi su Vytautu Smitriumi, kuris su sūnumi šią koplyčią pastatė. Sužavėtas jam pasakiau: „šventos žmonių rankos daro stebuklus“. O jis atsakė, kad jautęs skolą žuvusiems kovos broliams... Viešpatie, kad visi jaustume tą skolą... Ariogalos kapinėse – paminklas aukuras žuvusiems partizanams kankiniams. Iš Ariogalos grįžau sužavėtas. Širdyje bučiuoju žemės kauburėlius, kurie kraujo rožėmis pražydo Tėvynės pavasariui, ir tuos nesurastus pakelėse, pamiškėse, Igaroje, Vorkutoje, Norilske ir visuose gulago salynuose.

IŠ SENELIŲ PASAKOJIMŲ

Rita

Mano a. a. mama pasakojo apie Milvydų kaime gyvenusių Juozapo ir Onos Urbų šeimos tradiciją ir Šiluvos atlaidų lankymą.

Senelis skubėdavo nudirbti būtinus ūkio darbus ir, paskirtąjį laisvesnę atlaidų dieną, visa šeima basi, dar prieš saulei tekant, išeidavo į Šiluvą. Vaikams buvo leidžiama apsispręsti, kokį kelią eis klūpėdami. Jie patys taip „eidavo“ apie 3 – 4 km. nuo šilo. Ši maldinga kelionė baigdavosi vėlyvą prietamą. Po atlaidų jau leisdavosi pavezami.

Taip pat mama minėjo atvejį, kad su vyresne seserimi ir jos sūnumi bandė jo mašinėle nuvykti į Šiluvos atlaidus, bet pušyne kelią užtvėrė milicininkai ir nepraleido į Šiluvos pusę.

Prieš metus dalyvavau ariogaliečių piligriminėje kelionėje pėsčiomis. Tai buvome ne tik mes, bet ir kitų parapijų maldininkai. Šilto lietučio apšlakstyti, giedodami bei kalbėdami rožinį, nepajutome, kaip atėjome į savo kelionės tikslą. Bendrai išgyventi maldos išpūdžiai tokie ryškūs, prasmingi, šilti... Kviečiu ir Jus pajusti šį Gėrį.

DORINIŲ VERTYBIŲ UGDYMAS

Genovaitė Andriulienė, Ariogalos pradinės mokyklos pavaduotoja ugdymui

Pradinio ugdymo paskirtis – įgyti vaikui dorinės, socialinės ir kultūrinės brandos pradmenis. Mokiniai yra skatinami mąstyti, pažinti savo individualybę, įvertinti savo poelgius, numatyti, kaip savarankiškai ir saugiai elgtis. Mokomi tinkamai bendrauti: suprasti kito vaiko savijautą, išklausti jo nuomonę, taikiai spręsti ginčus. Mokomi bendradarbiauti ir dalyvauti klasės bei mokyklos gyvenime, t.y. žinoti teises ir pareigas, būti jautriais, gerbti kitus, siekti tarpusavio supratimo, būti neabejingais tam, kas vyksta greta.

Visa tai vyksta nuolat pamokų metu ir popamokinėje veikloje. Bet mokykla niekada nepakeis šeimos ir jos auklėjimo funkcijų, todėl būtinas mokyklos ir šeimos bendradarbiavimas, derinant šeimos ir mokytojų lūkesčius.

Mielieji,

Greitai pralėkė vasaros atostogos. Šventė, kuri skelbia susikaupimo bei tobulėjimo laiką. Linkiu mokiniams suvokti žinių, išsilavinimo vertę. Ir tuomet mokslas tebus vienas malonumas. Kaip kad Albertas Einšteinas sakė: „Tiek daug yra ko mokytis ir tiek mažai turime tam laiko“. Norėčiau, kad kiekvienas mūsų atsisakytume tokio atgrausaus dalyko kaip patyčios. Jos juodina viską aplinkui, o labiausiai mūsų pačių vidų. Raginu visuomet stengtis suprasti vienas kitą, ir kitas supras tave. Elementarios tolerancijos. Mylėkite savo artimą, kaip save patį.

Ariogalos gimnazijos mokinių prezidentas Aurimas Petrauskas

NUOTAIKA

Ariogalos gimnazijos 9 kl. mokinys Linas Velička

Prasidėjus rugpjūčio mėnesiui supratau, jog vasara artėja prie pabaigos, o šalti rytai primena rudenį, kuris reiškia, kad reikės eiti į mokyklą. Iš tiesų pasiilgau mokyklos, klasiokų. Tikiuosi mokykloje gerai seksis, todėl rugsėjo 1-ąją atėjau su gera nuotaika. Tikiuosi, kad ji mane lydės ir visus mokslo metus.

DĖKOJAME

- šeimai už ženklią finansinę paramą laikraščio leidybai
- Vandai Ališauskienei, Augustei Klimienei, Stasei Paukštytei, Pranutei Skirmantienei už prisidėjimą prie laikraščio išleidimo.

JŪSU ŽINIAI:

1 d. – 10 val. aukojamos Šv. Mišios Ariogalos bažnyčioje gimnazijos moksleiviams, pradedant naujus mokslo metus.

27 d. – Šv. Mykolas. Ariogalos parapijos tituliniai atlaidai. Juos praves Kauno I dekanato dekanas – mons. teol. lic. Vytautas Grigaravičius.

Laikraštėlių leidžia: Spaudos sekcija

Redaktorius: Antanas Kišonas , tel. 842859144, 861624376